

Cenotvorba a vývoj vodného a stočného v ČR

Ing. Oldřich Vlasák
SOVAK ČR

Základní charakteristika oboru VaK v ČR

Počet obyvatel ČR zásobovaných z veř. vodovodů:	9,9 mil. (94,4 %)
Výroba pitné vody:	585,4 mil.m³
• z toho spotřeba domácností • z toho spotřeba domácností • z toho průmysl, zemědělství, ostatní odběratelé	322,2 mil. m ³ 88,9 l/osoba/den 156,6 mil. m ³
Ztráty pitné vody v trubní síti:	90,1 mil.m ³ (15,4 %)
Počet obyvatel připojených na kanalizaci:	8,9 mil. (84,7 %)
Celkem vyčištěno odpadních vod:	803,4 mil. m³
• z toho srážkové vody • z toho splaškové vody • z toho průmyslové a ostatní vody	368,6 mil. m ³ 294,1 mil. m ³ 140,7 mil. m ³

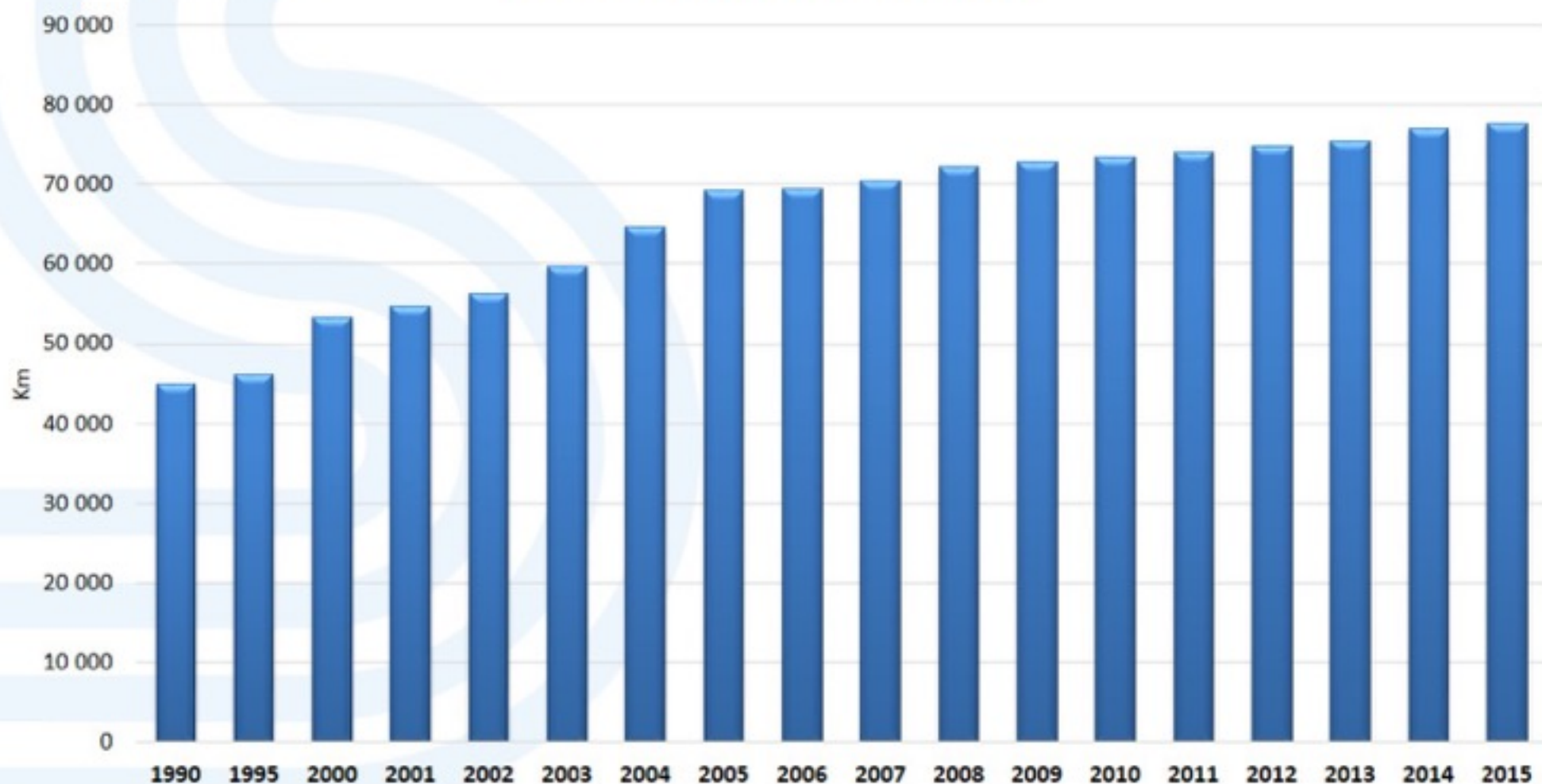
Základní charakteristika oboru VaK v ČR

Počet vlastníků VaK:	6 433
Počet provozovatelů VaK:	2 745
Počet čistíren odpadních vod (mimo domovní):	2 956
Počet úpraven vod:	3 726
Délka vodovodní sítě:	77 663 Km
Délka kanalizační sítě:	47 501 Km

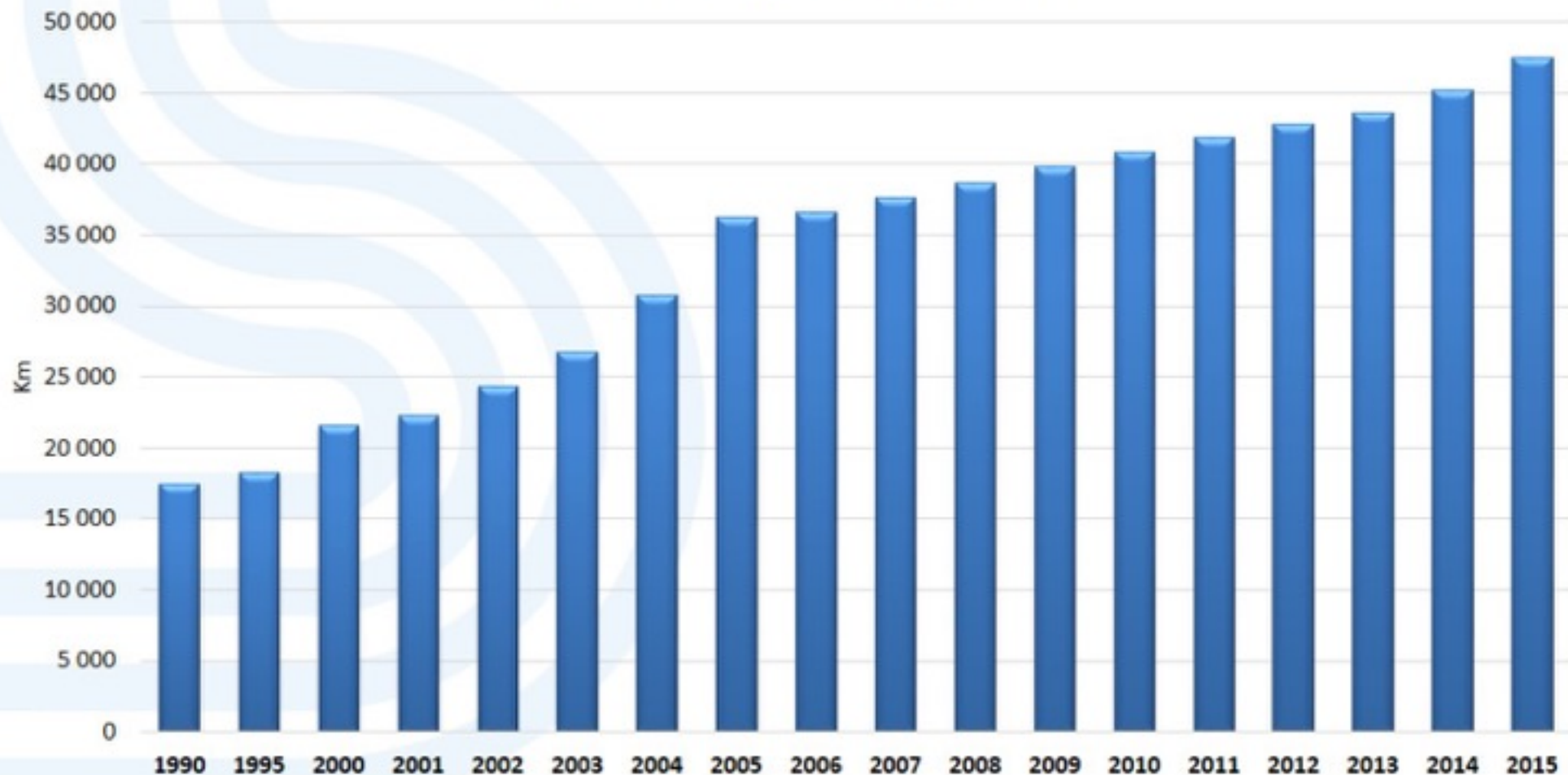
Základní charakteristika oboru VaK v ČR

Hodnota vodohospodářského infrastrukturního majetku	1 000	miliard Kč
Hodnota vodárenské infrastruktury na 1 obyvatele	100 000	Kč
Průměrná délka obnovy majetku	60	let
Roční potřeba na obnovu	20 - 25	miliard Kč
Reálné zdroje na obnovu	10 - 12	miliard Kč
Průměrná cena vodného a stočného	85	Kč/m ³
Průměrná denní spotřeba vody 88,9 l/osoba	7,60	Kč
Průměrná roční spotřeba 32,4 m ³	2 750	Kč

Délka vodovodní sítě v ČR

Délka kanalizační sítě v ČR

TOP 3 vlastníci vodohospodářského infrastrukturního majetku	Hodnota [Kč]
Severočeská vodárenská společnost, a.s.	117 645 913
Hlavní město Praha	99 139 784
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s.	47 731 628

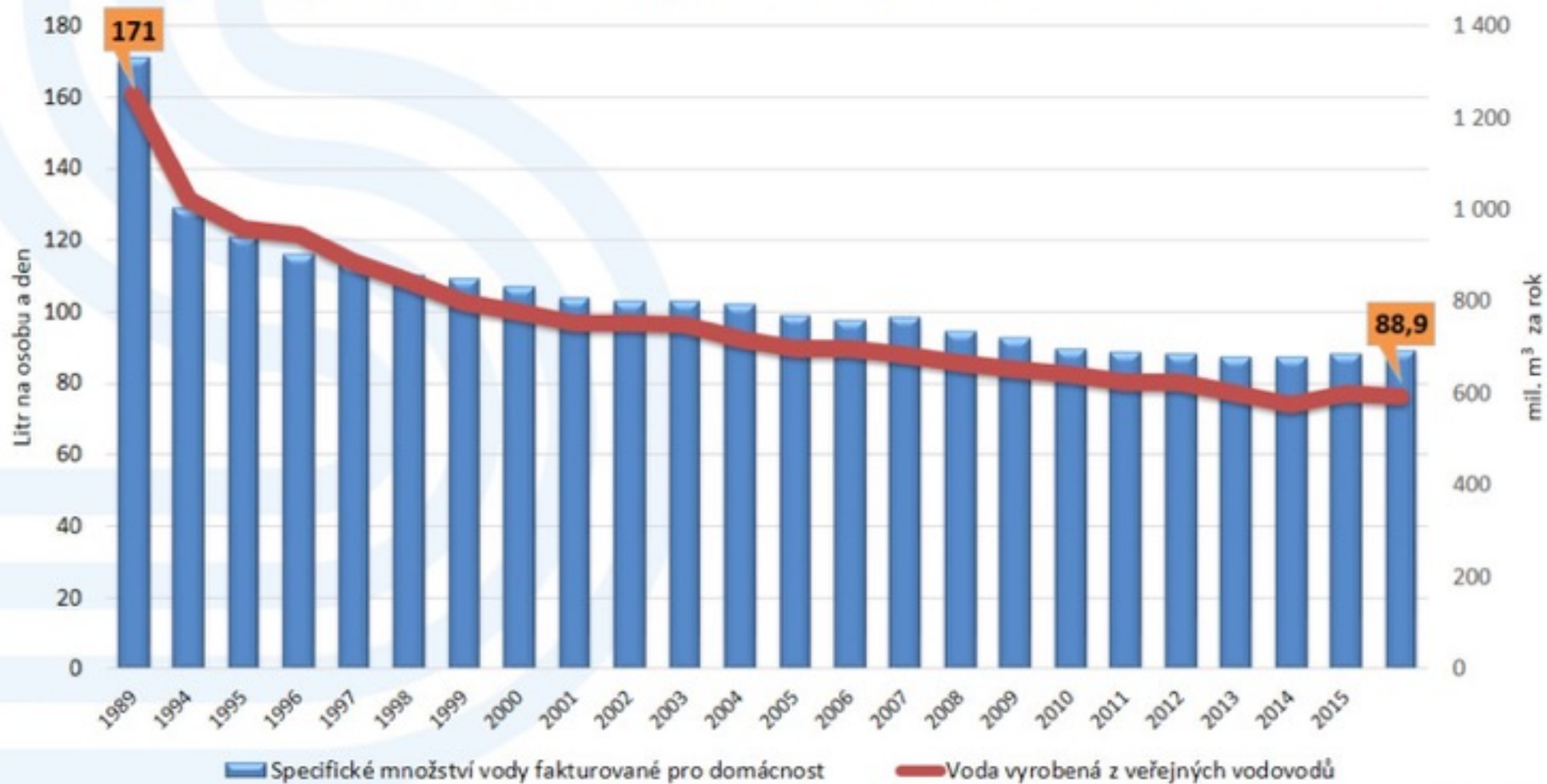
TOP 3 provozovatelé vodovodů	Napojených obyvatel	Voda fakturovaná [tis.m ³]
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	1 263 597	77 593
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	1 153 108	54 043
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s.	729 360	34 246

TOP 3 provozovatelé kanalizací	Napojených obyvatel	Čištěné odpadní vody [tis.m ³]
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	1 242 979	114 144
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	950 979	94 134
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s.	521 138	45 436

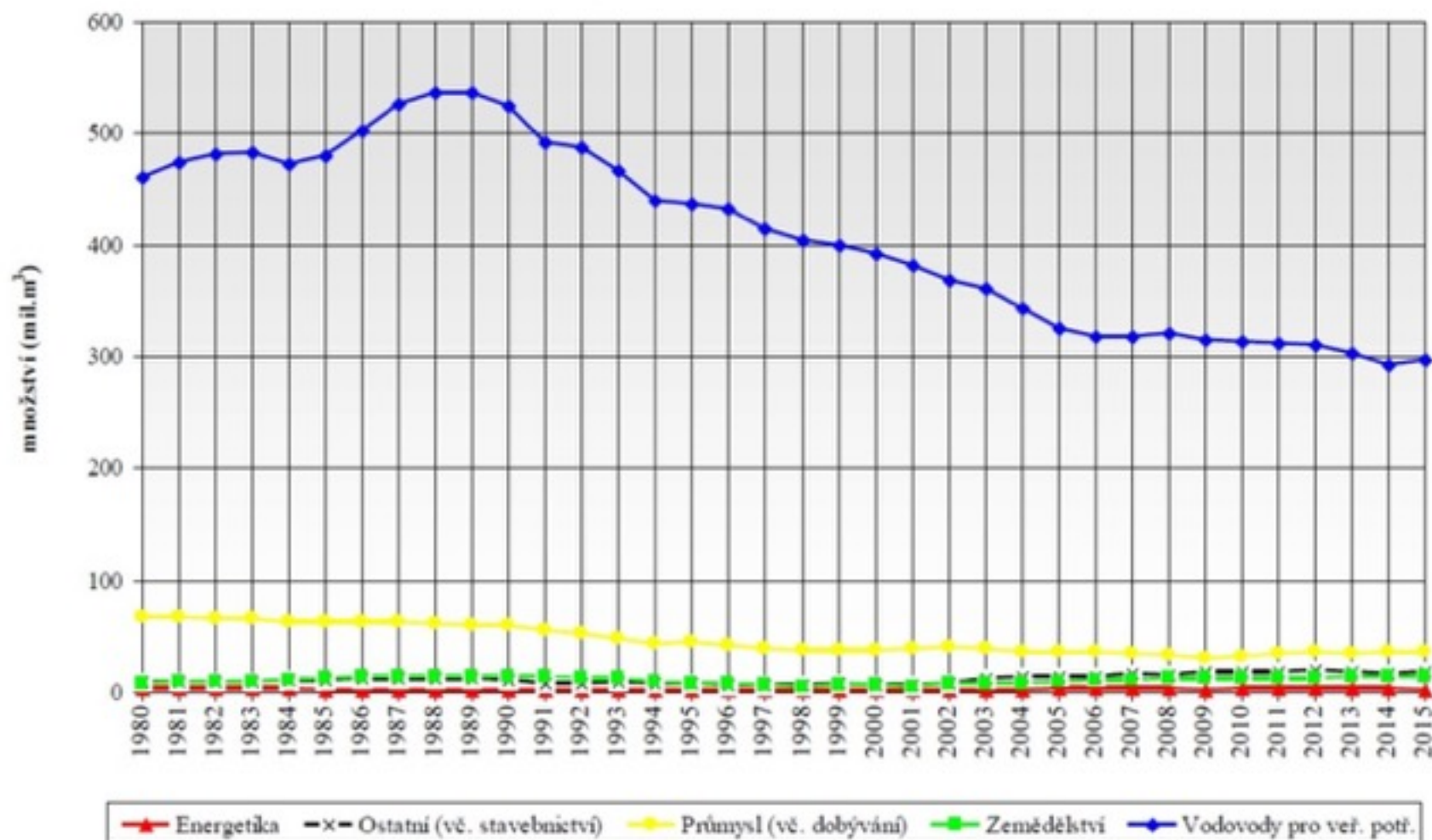
Platby za Vodné a Stočné - 2016

Fakturované vodné (bez DPH):	17 566 484 000 Kč
Fakturované vodné (s DPH):	20 201 456 600 Kč
Fakturované stočné (bez DPH):	16 635 081 000 Kč
Fakturované stočné (s DPH):	19 131 274 650 Kč
Fakturované vodné a stočné (bez DPH)	34 202 375 000 Kč
Fakturované vodné a stočné (s DPH)	39 332 731 250 Kč
DPH z plateb za vodné a stočné	5 130 356 250 Kč

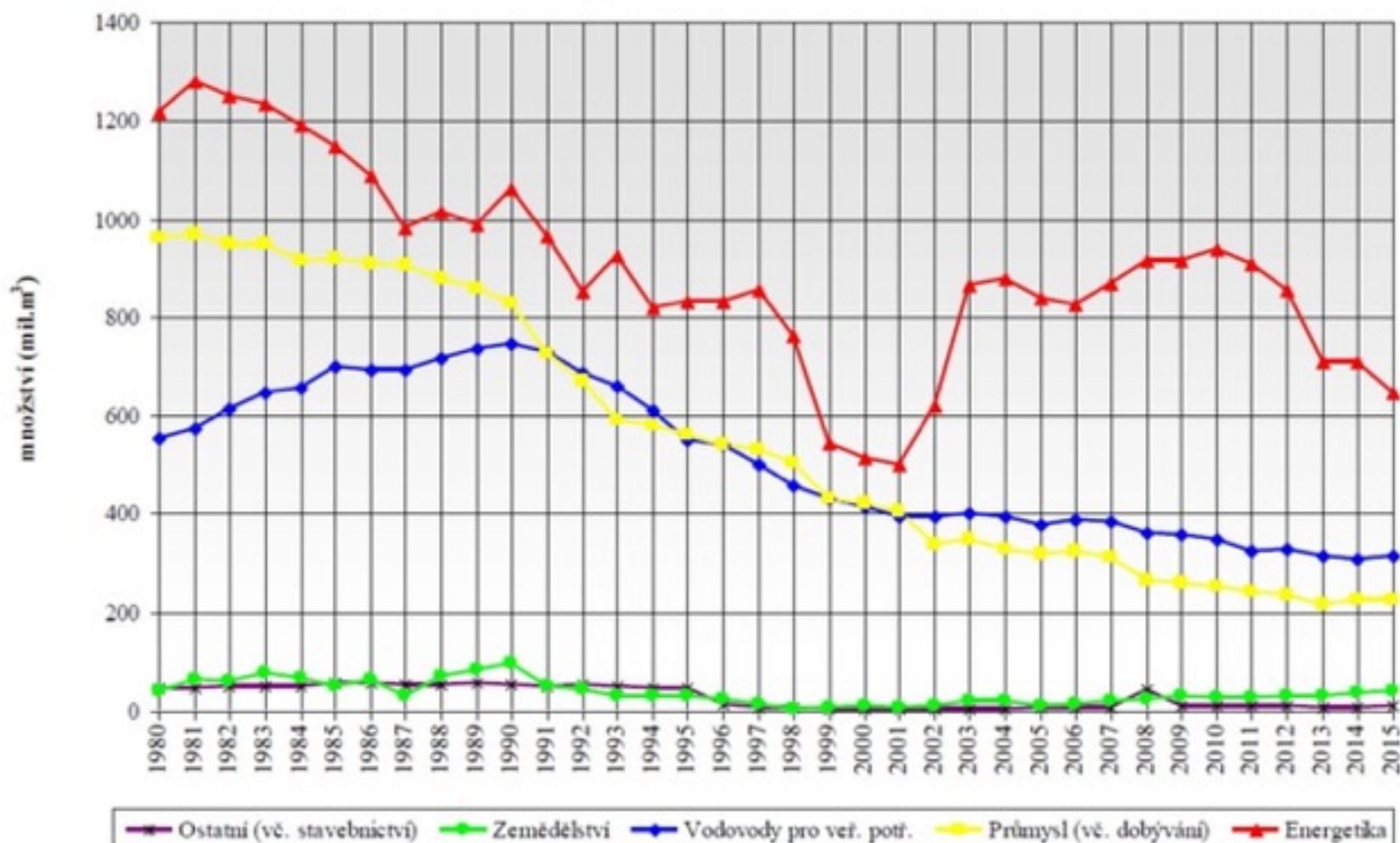
Vývoj výroby a spotřeby pitné vody v ČR v letech 1989-2016

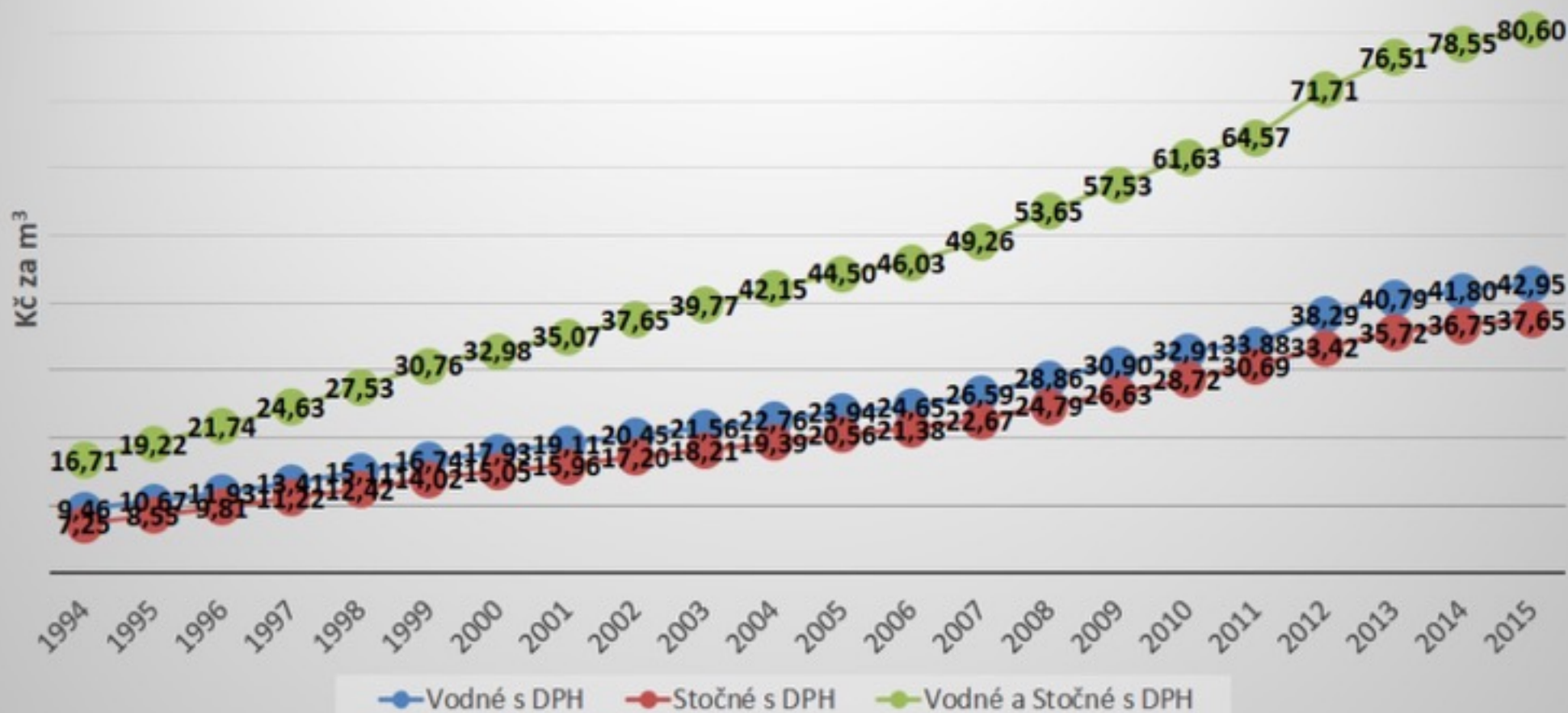
Odběry podzemních vod v České republice v letech 1980–2015

Odběry povrchových vod v České republice v letech 1980–2015

Vývoj cen pro vodné a stočné v letech 1994 - 2015

Srovnání rok 1989 a 2017

	1989	2017
Cena vody pro domácnosti:	0,80 Kčs/m ³	85 Kč/m ³
Cena vody pro firemní sektor	7,6x vyšší	stejná
Státní dotace na provoz	2 mld. Kčs/rok	0 Kč/rok
Investice do obnovy infrastruktury	0 %	až 42 %
DPH	0 Kčs/rok	5,1 mld. Kč/rok
Náklady na odběr povrchových vod	0 Kčs/rok	1,3 mld. Kč/rok
Poplatky za odběr podzemních vod	0 Kčs/rok	0,6 mld. Kč/rok
Poplatky za vypouštění odpadních vod	0 Kčs/rok	0,2 mld. Kč/rok
Spotřeba vody v domácnostech	171 l/osoba/den	89 l/osoba/den

Nesrovnatelné požadavky na kvalitu pitných vod, vyčištěných odpadních vod, čistírenských kalů.

Tvorba ceny vody

Kdo stanovuje výši plateb za vodné a stočné?

- Vlastník vodohospodářského infrastrukturního majetku
- Z 85 % města a obce

Lze stanovit výši plateb za vodné a stočné libovolně?

- Ne. Aplikován systém věcně usměrňovaných cen. Výpočet ceny pro vodné a stočné se v České republice řídí podle:
 - zákona č. 526/1990 Sb. o cenách
 - vyhlášky č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon o cenách
 - cenového věstníku Ministerstva financí na příslušný rok

Tvorba ceny vody

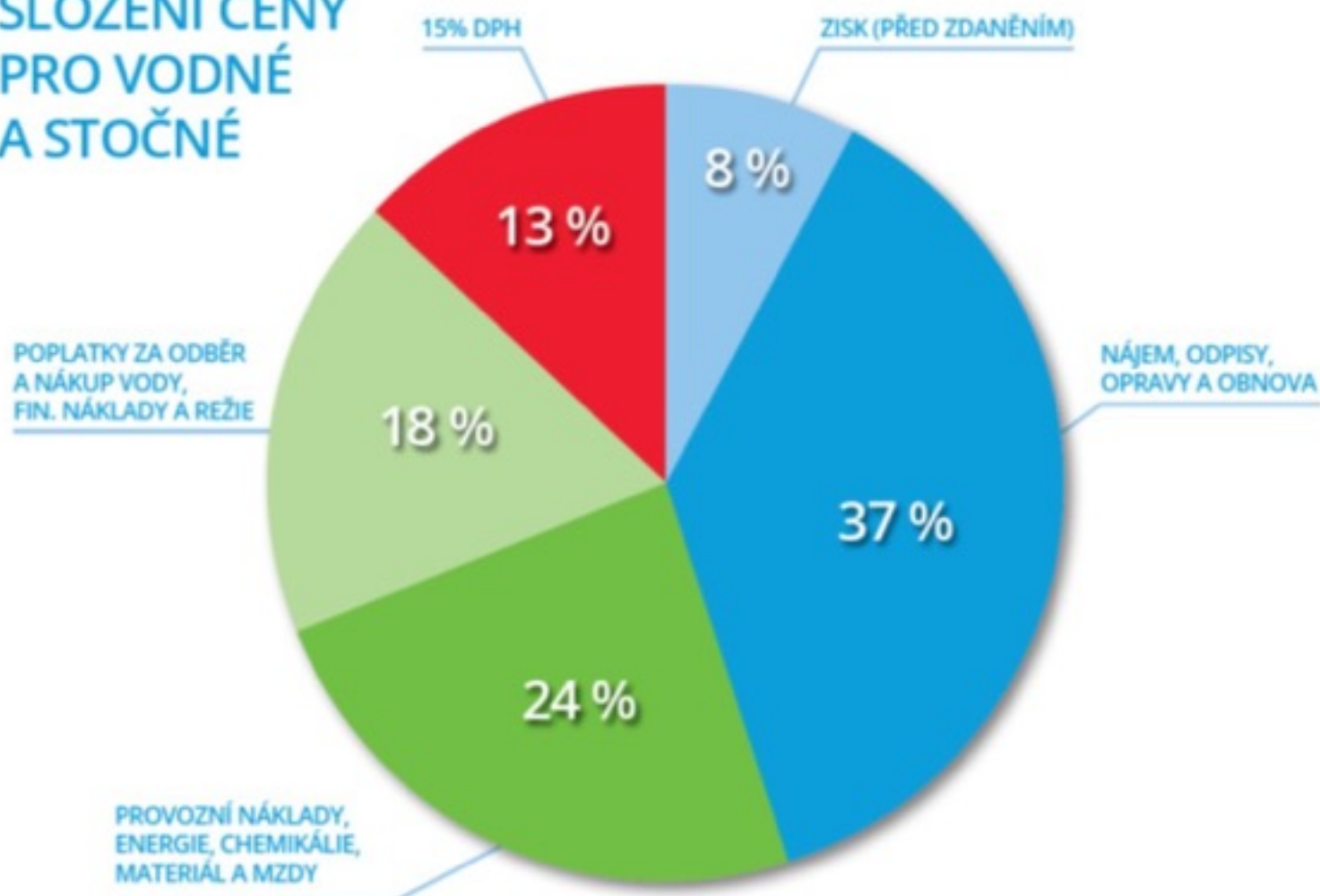
Co rozhoduje o rozdílných cenách vody napříč ČR

- Stav vodohospodářského infrastrukturního majetku
- Zdroj surové vody pro výrobu vody pitné
- Hustota osídlení (město x venkov)
- Tvorba prostředků na plnění plánu financování obnovy (často nedostatečná)
- Kalkulační Zisk (často záporný, skrytá dotace)

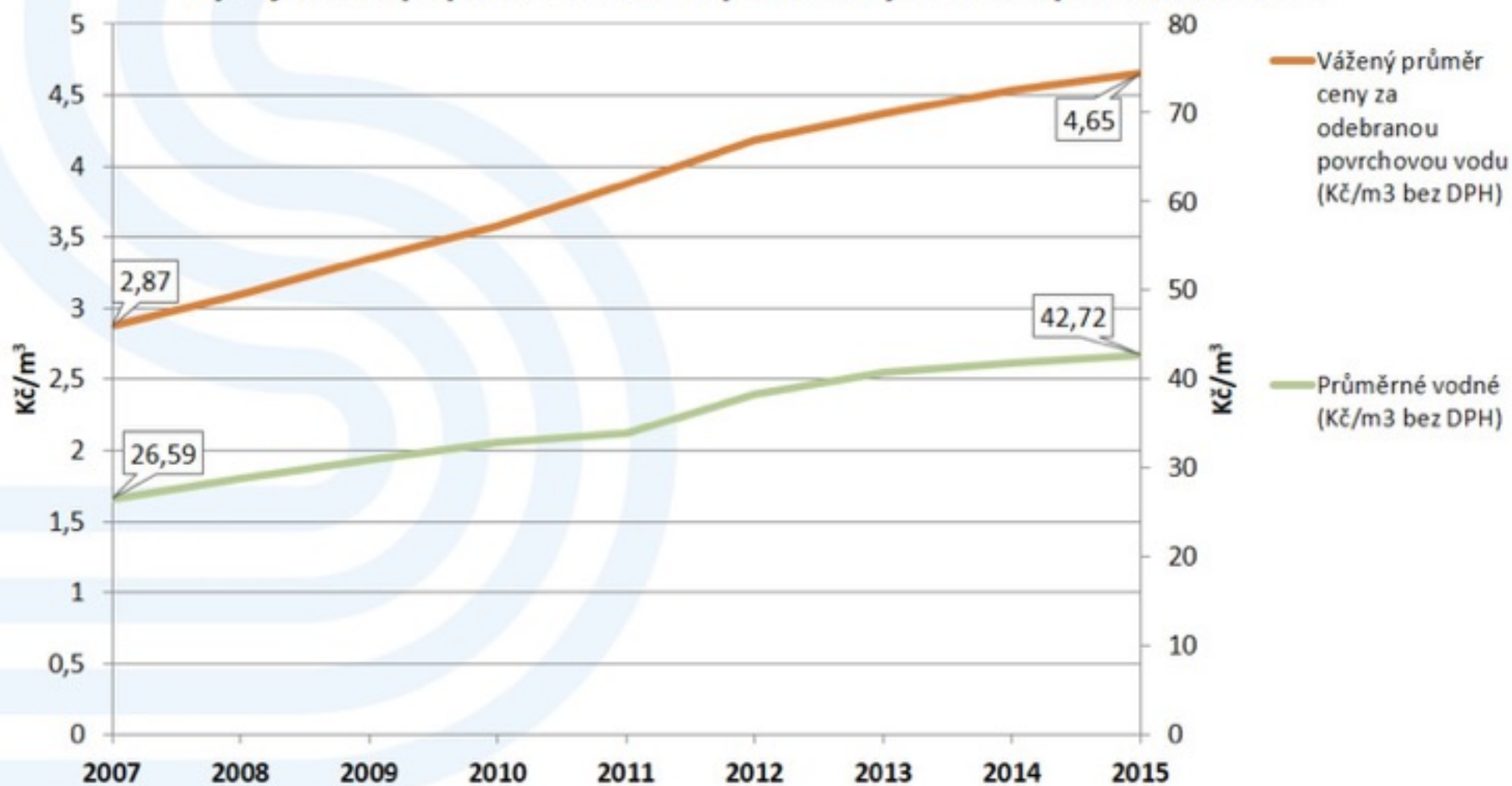
Proč s klesající spotřebou stoupá cena vody?

- Až 80 % nákladů jsou fixní a nezávisí na množství fakturovaného vodného a stočného.
- Snížení spotřeby vody o 10 % znamená zvýšení reálných nákladů na 1 litr o cca 8 %.
- Od roku 1989 pokles spotřeby vody méně jak polovinu původní hodnoty.

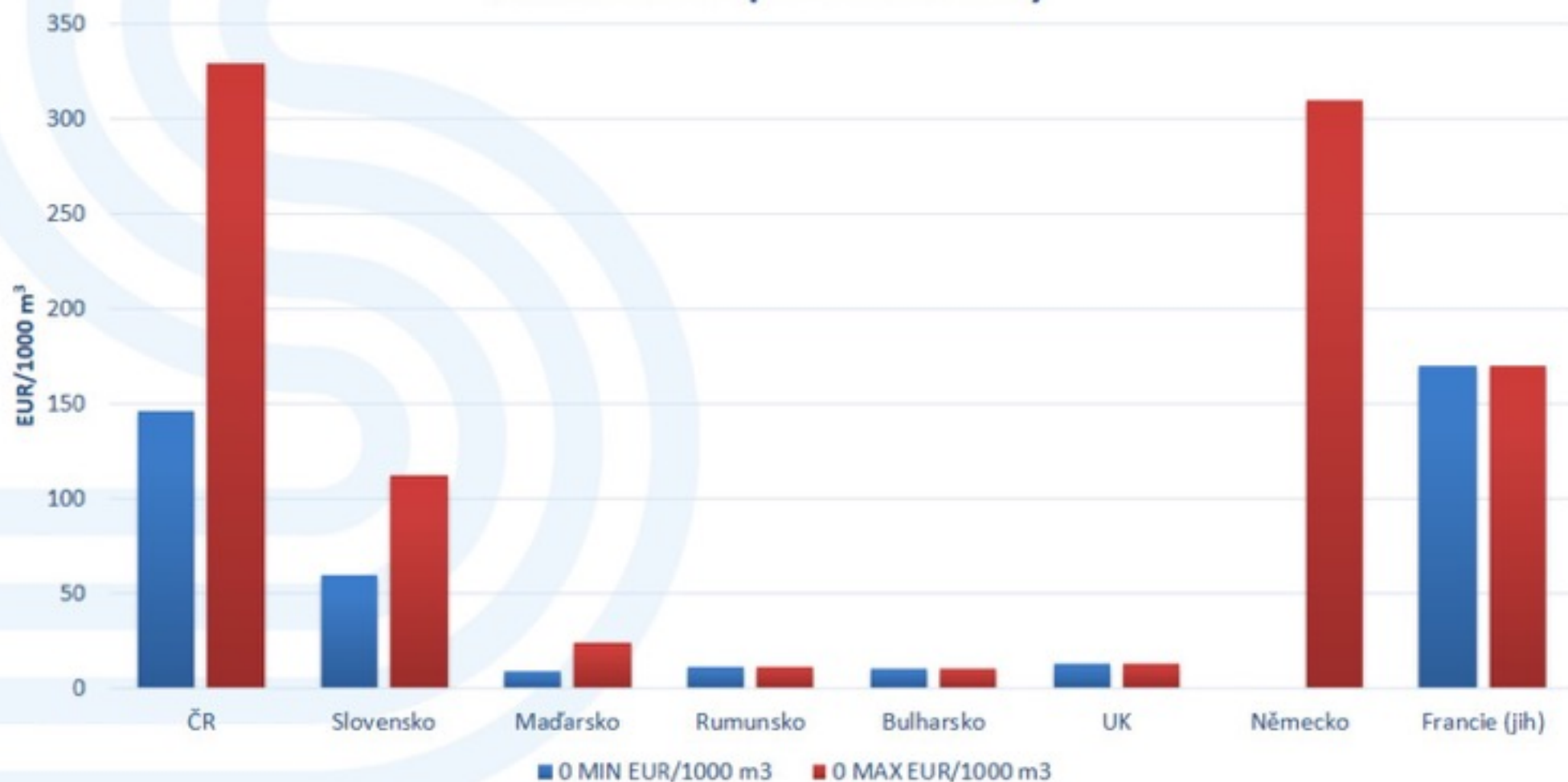
SLOŽENÍ CENY PRO VODNÉ A STOČNÉ

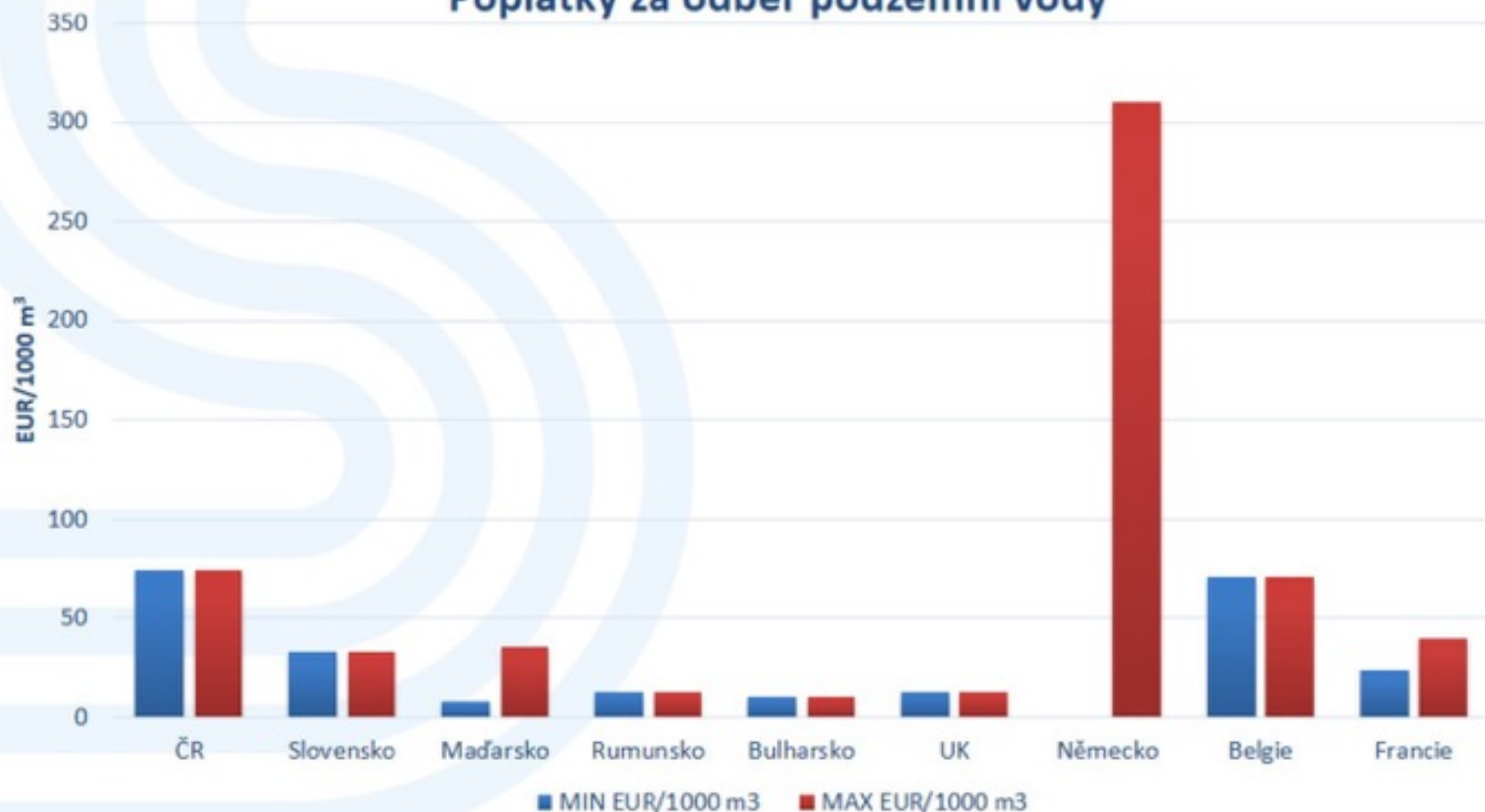
Vývoj růstu poplatku za odběr povrchových vod a plateb za vodné

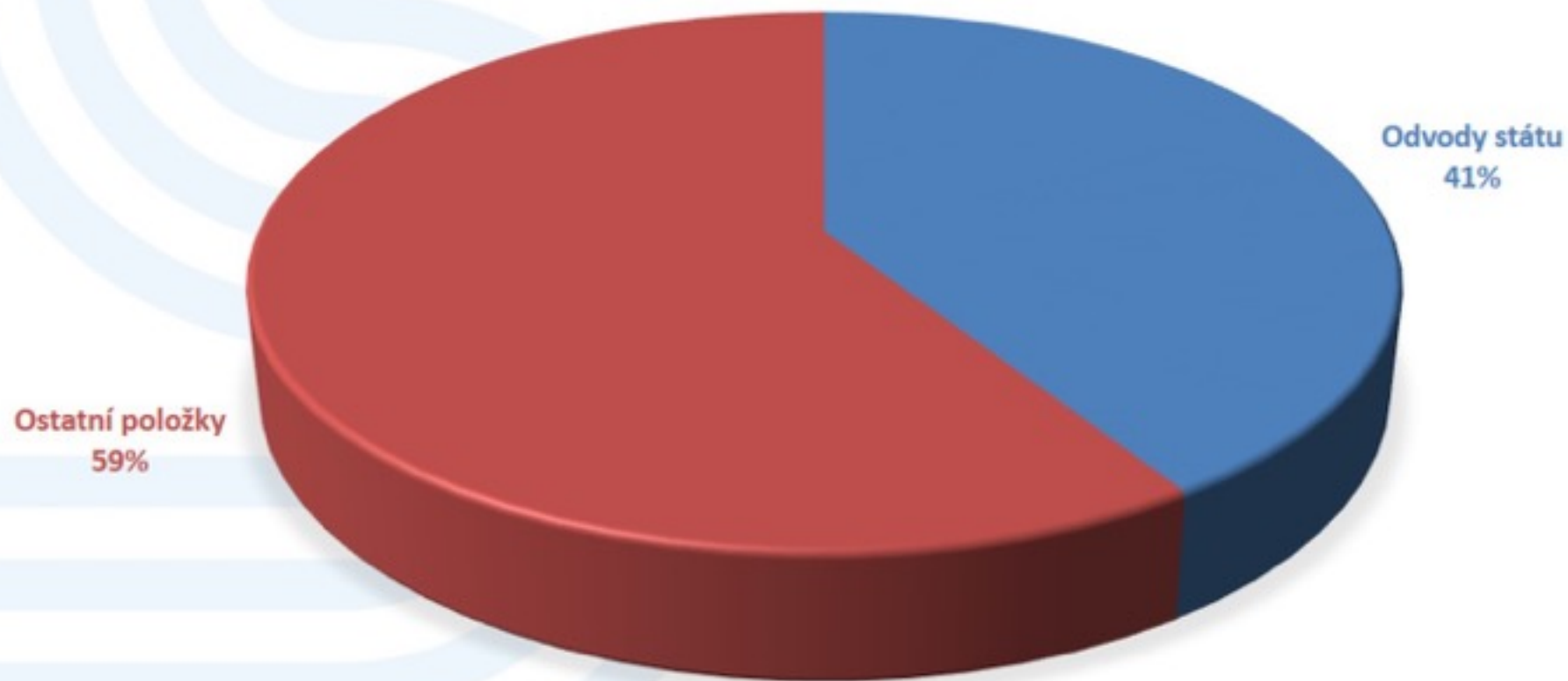
Cena za odběr povrchové vody

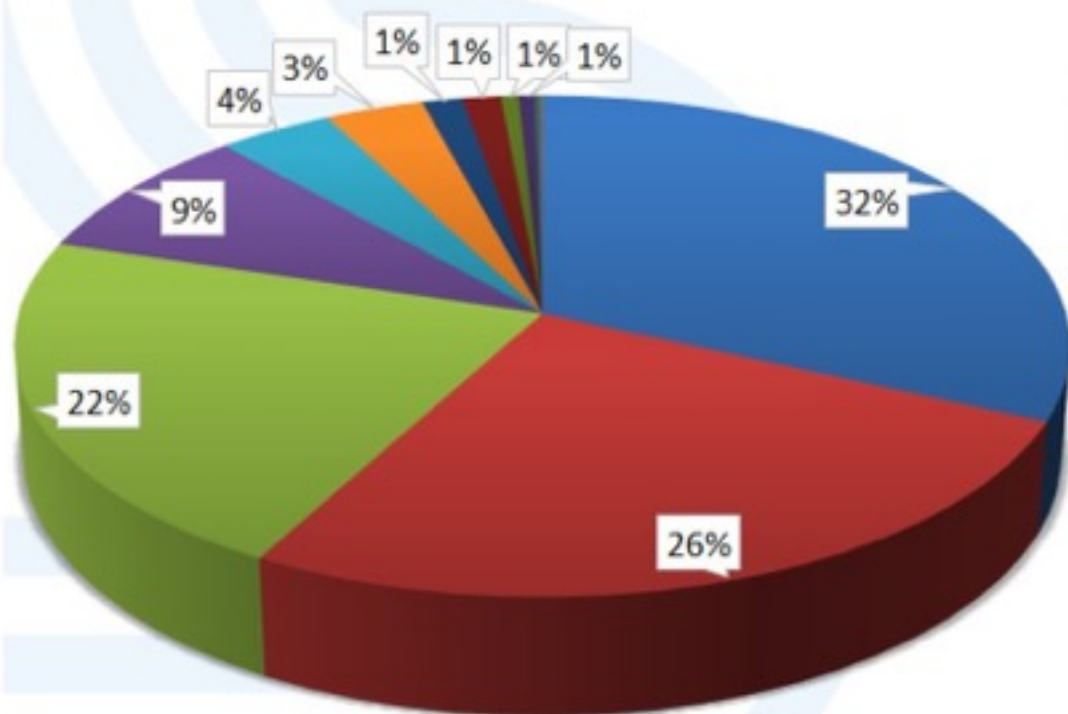
Poplatky za odběr podzemní vody

PODÍL STÁTNÍCH ODVODŮ V CENÁCH PRO VODNÉ A STOČNÉ

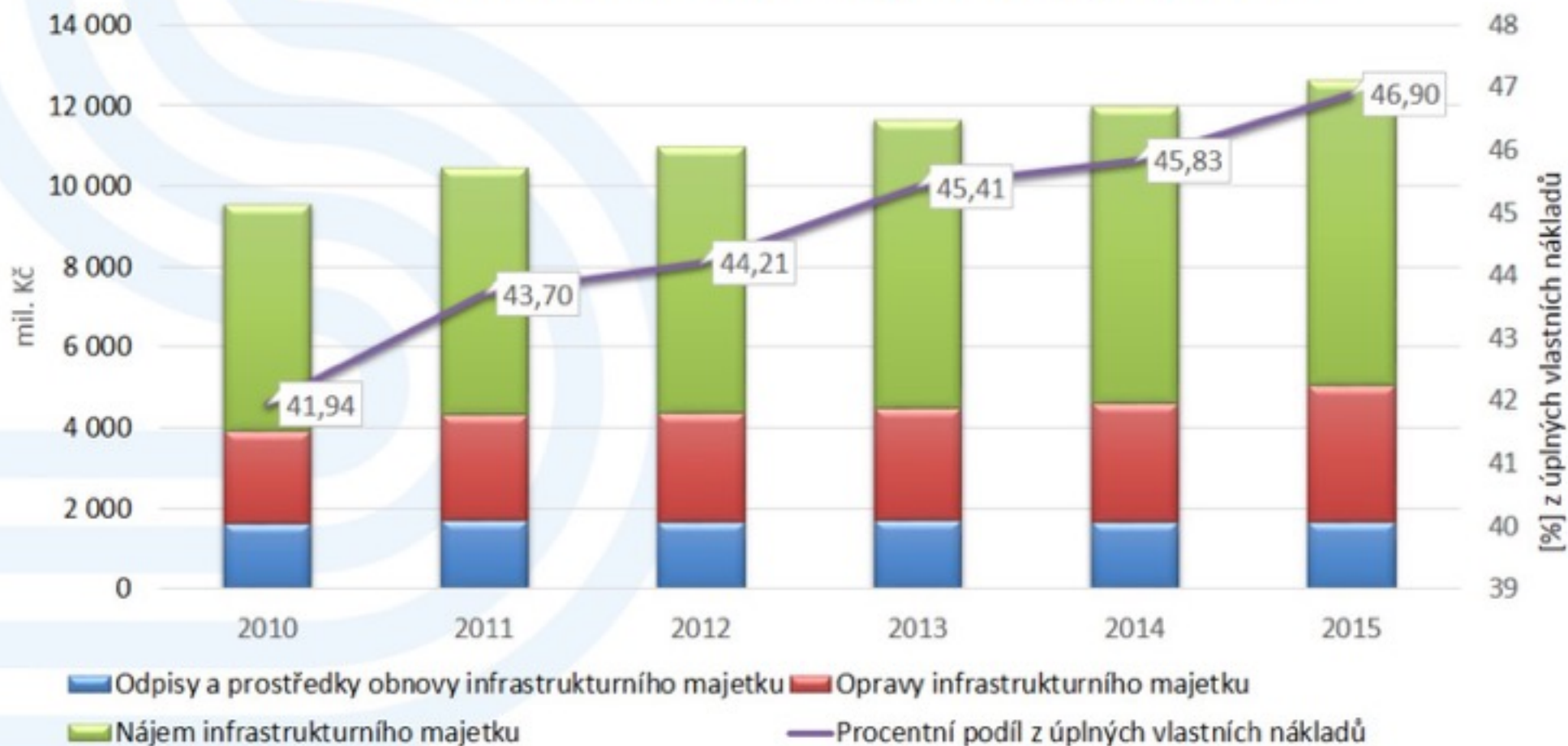

Rozdělení odvodů a daní státu z vodného a stočného

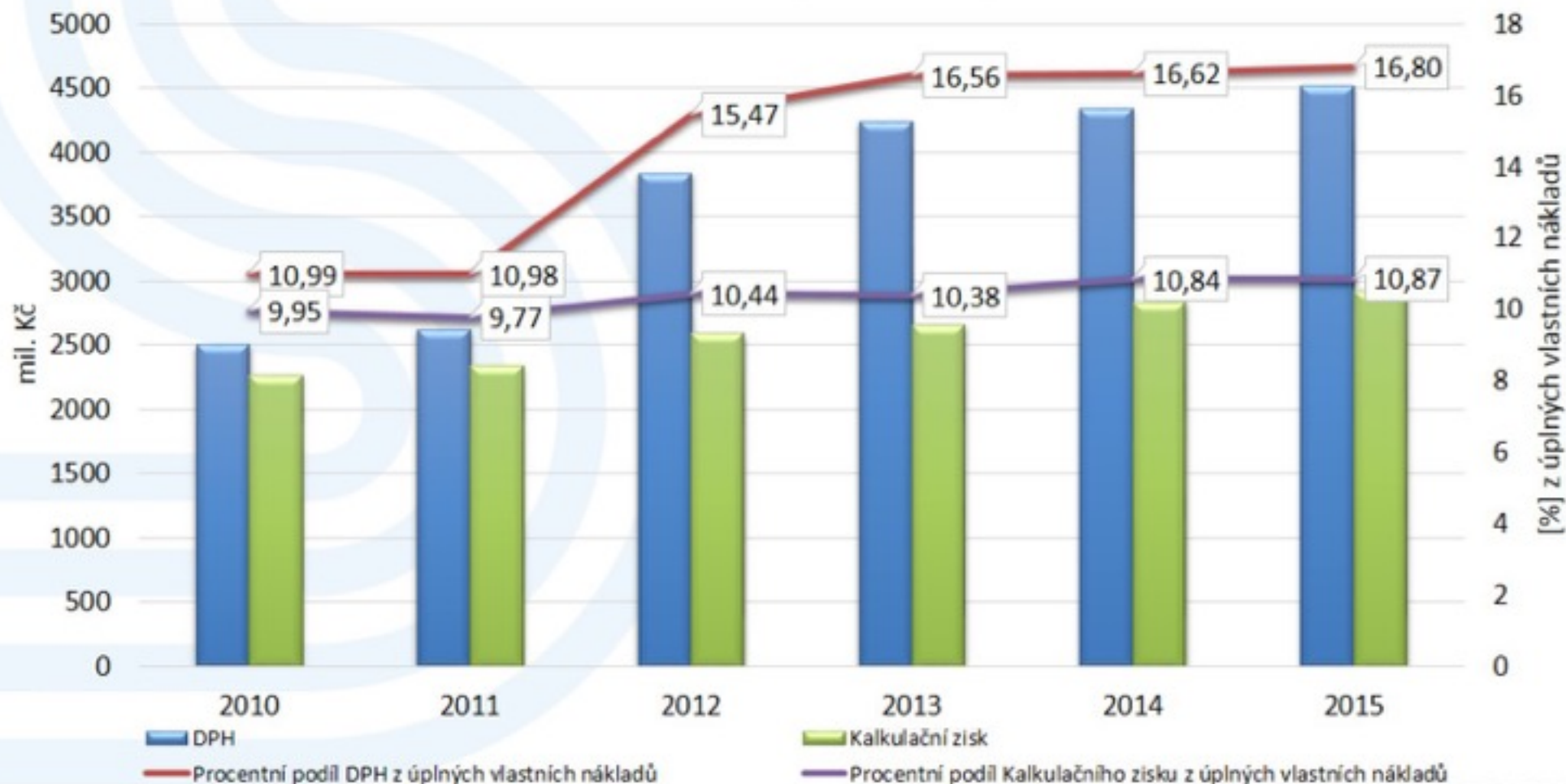

- DPH (15 %)
- Odvody za zaměstnance + daň z příjmu FO
- Daňové zatížení subdodavatelů/materiálů (35 %)
- Náklady za odběr povrchové vody
- Poplatky za odběr podzemní vody
- Korporátní daně
- Poplatky za vypouštění odpadních vod
- Zábory veřejných prostranství
- Spotřební daně
- Věcná břemena vůči státu
- Silniční daň
- Daň z nemovitostí

Přehled vybraných položek úplných vlastních nákladů pro vodné a stočné v letech 2010-2015 - Skupina 50 největších VaK

Vývoj podílu DPH a kalkulačního zisku v platbách za vodné a stočné v letech 2010-2015 - Skupina 50 největších VaK

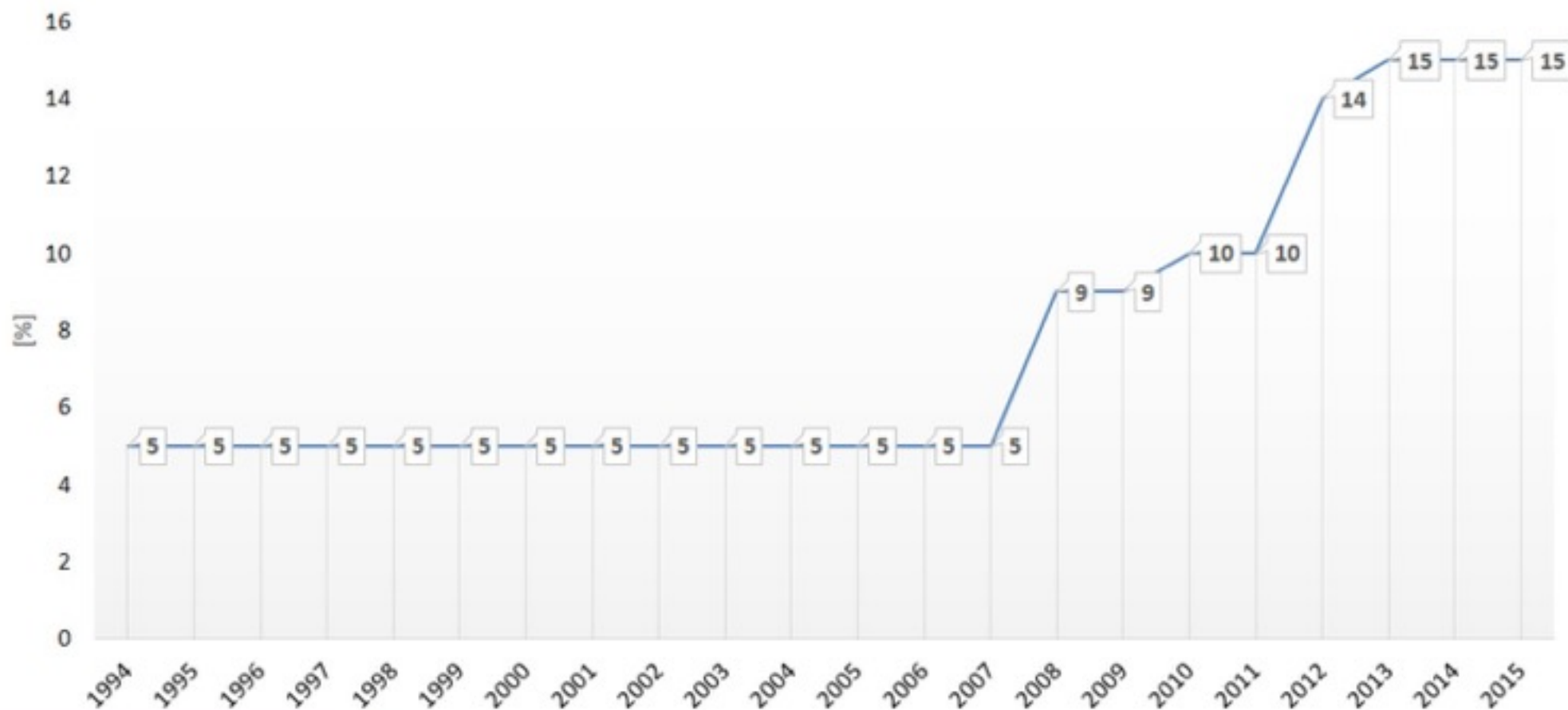

DK	PRŮMĚRNÉ HODNOTY		IT
8,08		Cena €/m³	1,60
	25%	DPH	10%
6,06		€/m ³	1,44
	11%	ekologická daň	0%
5,42		€/m ³	1,44
	3,3	€/m ³ investice	0,40
2,12		€/m³	1,04
	39,1	roční spotřeba	60
		m ³ /os.rok	
178,53	CELKOVÉ PROVOZNÍ NÁKLADY NA RODINU (€/rok)		171,60

DK	PRŮMĚRNÉ HODNOTY NA RODINU (€)	IT
679,25	celkové náklady vodné a stočné	264,00
223,30	daně	26,40
277,41	investice	66,00
178,53	provozní náklady	171,60

Vývoj sazby DPH pro vodné a stočné v ČR v letech 1994-2015

% DPH		Země
0%		Argentina, Austrálie, Barbados, Dominikánská republika, Indonésie, Irsko, Jižní Korea, Malta, Namibie, Velká Británie, USA, Izrael
1 % – 10 %	2,50 %	Švýcarsko
	3 %	Lucembursko
	5 %	Makedonie, Vietnam
	5,5 %	Francie
	6 %	Belgie, Nizozemí, Portugalsko
	7 %	Maroko, Německo
	8 %	Polsko
	9,5 %	Slovinsko
11 % – 20 %	10 %	Rakousko
	13 %	Chorvatsko, Čína, Řecko
	14 %	Finsko
	15 %	Česká republika
21 % plus	20 %	Bulharsko, Estonsko, Slovensko
	24 %	Rumunsko
	25 %	Dánsko, Švédsko
	27 %	Maďarsko

Závěr

Výše plateb za vodné a stočné odráží skutečné náklady spojené s výrobou a distribucí pitných vod a odvádění a čištění odpadních vod

- Provozovatel zajišťuje dodávku kvalitní pitné vody, plní požadavky na čištění odpadních vod.
- Z plateb za V+S jsou generovány dostatečné prostředky na plnění plánu financování obnovy vodohospodářského infrastrukturního majetku.
- Vlastník VIM skutečně realizuje investuje do obnovy.

Bohužel neplatí napříč oborem vodovodů a kanalizací

- Řada menších obcí s nastavenou výší V+S na symbolické úrovni jako podpora obyvatelům.
- Malé obce často s vysokými jednotkovými provozními náklady.

Značný vliv státu

- Z každé 1 Kč zaplacené na V+S stát inkasuje přímo či zprostředkovaně 41 haléřů.
- Zvyšování požadavků na kvalitu pitných vod, vyčištěných odpadních vod, produkovaných odpadů.